

080608 Tredje söndagen efter Trefaldighet Claes Strömqvist

Vi är vana att kalla evangeliet i dag för liknelsen om den förlorade sonen. Den skulle lika gärna kunna heta liknelsen om de förlorade sönerna eller liknelsen om den enastående fadern. Det är klart att Jesus med sin liknelse vill visa på sin enastående Fader, som vi också får kalla vår Fader och vår Gud.

Till den äldre brodern sade pappan: ”Du är alltid hos mig, och allt mitt är ditt.” Det handlar om en Gud, som delar allt med sitt barn. En tillhörighet som är motsatsen till ensamhet och utanförskap. En kärlek som bekräftar och innesluter utan att kräva och kväva. Ett faderskap som ser olikheterna hos sina barn och bemöter dem därefter.

Den yngre av bröderna ville trots det inte vara kvar hemma. Han hoppades på att få ut sitt arv i förskott och kunna ge sig av. Och han fick som han ville. Han tvingades inte kvar hemma. Han fick inte den utskällning han förtjänade. Han gjordes inte arvlös. Pappan lät honom gå. Med sorg i hjärtat, därför att han visste hur detta skulle sluta. Men kärleken utesluter tvång. I den friheten ligger att få gå sin väg och göra livets bittra erfarenheter. Men också förhoppningen och möjligheten att komma till insikt och att få återvända hem. Därför ser vi pappan på utkik efter pojken som gick. Han får syn på den utblottade slarvern på långt håll, springer emot honom, omfamnar honom och kysser honom. Klär upp honom i sin finaste dräkt. Sätter en ring på hans finger och skor på hans fötter, slaktar gödkalven och ställer till med fest.

Vilken enastående pappa! Vilket föredöme för alla fäder och mödrar! Framför allt vilken enastående Gud vi har! När vi nu har västgötar i kyrkan, påminns jag om det som biskop Sven Danell sade vid en prästsamling i Falköpings församlingshem. Han berättade om mötet med en enkel gudsvän, ett Guds barn som levde något av ett eremitliv i en avlägsen stuga uppåt Kinnekulle: ”Är det inte ensamt att bo så här?”, frågade biskopen. Och fick till svar: ”Jag är inte ensam.” Underförstått: ”Han är ju med mig”.

Varje människa har ett grundläggande behov av att bli bekräftad, att vara någon, att vara älskad och omtyckt. Det som är föräldrars uppgift att ge sina barn. Men hur utomordentligt goda och kärleksfulla dem än är, så räcker det inte för att ersätta det som till slut bara Gud kan ge. Vi är skapade till Guds avbild. ”Mitt barn, du är alltid hos mig och allt mitt är ditt.” Här ligger vår djupaste identitet och tillhörighet. Att vara önskad och bekräftad av sin Gud och Fader, som är kärlek. Det är i den relationen människan blir hel människa. Det bekräftade biskop Svens möte med den till synes ensamme. Där den relationen är skadad eller avskuren, där uppstår allvarliga andliga bristsjukdomar. Inte minst i en kultur som vår, som medvetet gått sin väg och speglar sig i sig själv.

Vi ser det hos bröderna. De står som representanter för oss alla, för hela mänskligheten, sådana vi är i oss själva. Vare sig vi är kvinnor eller män känner vi igen oss i den till det yttre skötsamme och med den som inte är det.

Den äldre, som stannade hemma på gården, hade inte sin glädje i sin far. Han uppfattade honom mest som krävande; ”här har jag tjänat dig i alla dessa år”. Hans vilja var det mest en tung plikt att uppfylla; ”och aldrig överträtt något av dina bud”. Det var en begränsande och snål typ den äldre såg i sin far; ”mig har du aldrig gett ens en killing att festa på med mina vänner”. Hans fokus var förskjutet från pappan till honom själv. Det är då han blir missnöjd och sur. Det är då han börjar jämföra sig med alla andra och inte minst

med brodern. Ser ner på honom och föraktar honom. Blir t o m avundsjuk på honom, som vågade gå sin väg. Han tycker synd om sig själv och kan inte älska sig själv.

Det är alltid någon annans fel, att livet är som det är. Vad har jag gjort för ont för att drabbas så här? Ytterst hur kan Gud tillåta? Skall det inte löna sig att vara skötsam? Det är lätt att bli en förlorad son eller dotter i sin duktighet, i sin självcentrering, i sin egen brist på generositet och i sitt bedömande och fördömande av andra. En risk som är särskilt stor för oss som är hemma på gården.

Den yngre hade annat i tankarna: pengar och det man kan få för pengar: Att få leva livet utan inskränkning och begränsning. Han drar sig alltså inte ens för att kräva ut sitt arv innan ens pappan är död. Han betydde inget, bara hans tillgångar. Att älska det skapade i stället för Skaparen, är en av människans grundsynder. Sedan vet vi hur det gick. Pengarna rinner snabbt iväg för honom. Han köper sin kärlek och sin vänskap och tror sig därmed bli bekräftad, som en hygglig prick. Men när arvet är slut är också han slut. På latin heter det att han slösade bort sin "substansia". Hela hans substans som människa upplöses, när det han levet för och av försvinner. Vem är han då annat än förloraren? Ett svin bland svinen.

Det är längst ned i förnedringen som han kommer till besinning. Eller som det ordagrant kan översättas: "Han kom till sig själv, återvände till sig själv."

Det som lockat så mycket och lovat så mycket, hade istället för att ge allt, tagit allt.

När han inser det och inte skyller på andra, att det blivit som det blivit med honom, återvänder han till sig själv. Och det han finner där under smutsen är något som han inte kommer ifrån och inte kan förneka. Han är barn till sin far. "Jag ger mig av hem till min far." Och fastän han på sin höjd kunde hoppas på att bli en dräng på gården, blir han mottagen över all förväntan. Med pappans öppna kärleksfamn. "Min son var död och lever igen, han var förlorad och är återfunnen. Och festen började."

Ingen av bröderna kände sin far, sådan han verkligen var. Men när inte bara den yngre, utan förhoppningsvis även den äldre, vände sig från sin förvända syn, sitt bortslösade liv och sin inkrökthet i sig själv, så fann de sin rätta identitet speglad i faderns ansikte. Det som lyste över dem fullt av nåd och som var vänt mot dem och gav dem frid.

Ingen har någonsin sett Gud, skriver Johannes helt rätt i början av sitt evangelium.

Men fortsätter han: "Den ende Sonen, själv Gud och alltid nära Fadern har förklarat honom för oss." Det är Sonen Jesus som i Lukas 15 berättar liknelserna om det förlorade som kommer till rätta, om den glädje det leder till både på jorden och i himmelen. Läs därför Lukas 15, särskilt när du ser dig själv som en hopplös förlorare.

"Den mannen umgås med syndare och äter med dem." (Luk 15:2) Moralisterna förargade sig över Jesus, som tog emot utanförmänniskor och delade bords-gemenskapen med dem. Men de visste inte vilken sanning de gav ord åt. Det är genom Sonen Jesus som Fadern visar oss sin kärlek, sin öppna famn och bjuder oss till himmelrikets glädjemåltid, redan här idag.

Det som ger allt kostar också Honom allt. Priset för vår möjlighet att få vända om och komma hem är, att Jesus själv blir den förlorade Sonen. Den som berövad allt, fullständigt utfattig, räknad som avskräde, korsfäst, död och begravnen byter plats med alla oss andra.

Men när Han, den Förlorade, i påsken och himmelfärden återvänder till Faderns högra sida, då får vi göra Honom sällskap. Och göra den obeskrivliga erfarenheten, som går över alla tankar och drömmar: Vilken enastående Gud! Fader, Son och helig Ande! Amen